

31. Odpoveď podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky R. Kaliňáka na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky M. Ritomskej podanú 9. júla 2013 vo veci vyšetrovania únosu maloletých detí

Podpredseda vlády
a minister vnútra
Slovenskej republiky

Robert KALIŇÁK

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania:		
09-08-2013		
Číslo spisu: PRED-598/2013		
Listy:	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Bratislava 1. augusta 2013

Číslo: KM-OPVA-2013/002436

Vážená pani poslankyňa,

na základe Vašej interpelácie z 10. júla 2013 vo veci prípadu Ing. Martiny Gajdárovej a nezvestnosti jej maloletých detí Martina a Dominiky Gajdárových k jednotlivým Vaším otázkam uvádzam nasledovné.

K otázke č. 1:

Dňa 27. februára 2012 bolo vykonané zaradenie nezvestných maloletých detí Gajdárových a hľadaného Ing. Andreja Gajdára do cieľového pátrania. Odborom pátrania a kriminalisticko-technických činností úradu kriminálnej polície prezídia Policajného zboru bola 26. marca 2012 skontaktovaná Ing. Martina Gajdárová za účelom poskytnutia informácií o okolnostiach nezvestnosti detí a hľadaného manžela. Aj následne od uvedenej doby bola Ing. Martina Gajdárová viackrát kontaktovaná, komunikácia s ňou bola vedená osobne, telefonicky, e-mailom. Taktiež jej bola 16. apríla 2012 osobne pracovníkom odboru pátrania a kriminalisticko-technických činností úradu kriminálnej polície prezídia Policajného zboru oznámená informácia o vstupe uvedených osôb na územie iného štátu.

V roku 2013 sa s menovanou zo strany odboru pátrania a kriminalisticko-technických činností úradu kriminálnej polície prezídia Policajného zboru nepodarilo skontaktovať, pričom ani z jej strany nebol uvedený odbor kontaktovaný.

K otázke č. 2:

Polícia v predmetnej veci koná od 11. marca 2011. V tejto súvislosti oddelenie pátrania a výjazdov odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II vyhlásilo pátranie po hľadanej osobe Ing. Andreja Gajdára a jeho maloletých deťoch, ako po nezvestných osobách. Od tejto doby uvedené oddelenie prijalo a zaoberalo sa niekoľkými oznámeniami zo strany Ing. Martiny Gajdárovej. Boli vykonané rôzne previerky zo strany oddelenia pátrania a výjazdov odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II, odboru pátrania a kriminalisticko-technických činností úradu kriminálnej polície prezídia Policajného zboru a Národnej ústredne Interpol úradu medzinárodnej policajnej spolupráce prezídia Policajného zboru. Na menovaného Ing. Andreja Gajdára bol 16. augusta 2011 vydaný medzinárodný zatýkací rozkaz. Medzinárodné pátranie za účelom zadržania a extradície bolo vyhlásené 30. augusta 2011. Polícia naďalej v prípade koná.

K otázke č. 3:

Po doručení predmetného anonymu sa týmto prípadom zaoberalo oddelenie všeobecnej kriminality Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II, v ktorom vyšetrovateľ uznesením začal trestné stíhanie pre prečin usmrtenia, ktoré prokurátor v rámci dodržiavania zákonnosti zrušil. Dôvodom zrušenia trestného stíhania bola skutočnosť, že z prijatého oznámenia ani z jeho doplnenia výsluchmi, šetreniami a zabezpečením listinných dôkazov nevyplývali také skutočnosti, ktoré by preukazovali, že deti sú mŕtve.

K otázke č. 4:

Konanie advokáta JUDr. Dušana Daňového, ktorý zastupuje Ing. Andreja Gajdára, ani jeho vyhlásenia nenapĺňajú skutkovú podstatu žiadneho trestného činu, preto neboli preverované. Vyjadrenie Ing. Martiny Gajdárovej o údajnom vyhlásení advokáta JUDr. Dušana Daňového, že: „deti žijú“, polícii nie je známe.

K otázke č. 5:

V súvislosti s Vašou otázkou je potrebné uviesť, že rozhodovanie o právach a povinnostiach rodičov vo veci starostlivosti o deti patrí výlučne do kompetencie súdov a orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Z trestnoprávneho hľadiska je posudzovanie trestnoprávnej zodpovednosti jedného z rodičov posudzované vždy individuálne podľa povahy konkrétneho prípadu posúdenia skutkovej podstaty trestného činu, od ktorých závisí určenie taktiky postupu v konaní. Polícia dokáže urobiť okamžité opatrenia na zabránenie spáchania trestného činu alebo na jeho prekazenie. V iných prípadoch rýchlosť konania a ďalší postup závisí od existencií vydaných rozhodnutí spomenutých orgánov.

K otázke č. 6:

Policijný zbor v rámci svojej činnosti kladie dôraz na prevenciu a predchádzanie protiprávnej činnosti páchanej mládežou a na mládeži. Na zabezpečenie jednotného postupu pri odhaľovaní, objasňovaní, vyšetrovaní a skrátene vyšetrovaní trestných činov páchaných mladistvými osobami a činov inak trestných páchanými osobami mladšími ako 14 rokov a trestnej činnosti páchanej na mládeži je vydaný služobný predpis. Tento upravuje postup jednotlivých subjektov polície a vzťahy k iným subjektom, najmä spoluprácu so zamestnancami školstva, zdravotníctva a orgánmi starostlivosti o deti a mládež.

Policijný zbor sa vo svojej činnosti riadi Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb. Okrem už spomenutých subjektov spolupracuje s Centrom pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže, ktorý ako orgán štátnej správy s pôsobnosťou na území Slovenskej republiky zabezpečuje priamy výkon medzinárodných dohovorov a právnych aktov Európskej únie. Ďalej spolupracuje s Detským fondom Spojených národov (UNICEF) a úzko spolupracuje s oddeleniami sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. V rámci spolupráce sú navzájom vymieňané získané informácie smerujúce aj k vypátraniu nezvestných detí Gajdárových.

K otázke č. 7:

Vzhľadom na odpovede k predchádzajúcim otázkam je dostatočne zrejmé, že polícia prejavuje záujem o osudy nezvestných maloletých detí a robí všetko preto, aby zistila miesto ich pobytu a zabezpečila ich odovzdanie matke. Pátranie po nezvestných deťoch je medializované v televízii a tlači nielen na území Slovenskej republiky, ale aj v zahraničí, taktiež na sociálnych sieťach, na výveskách v obchodných reťazcoch a podobne. Prostredníctvom Interpolu a Sirene spolupracujeme so zahraničím, čo nepovažujeme za „prezentáciu nezájmu“.

K otázke č. 8:

V súvislosti s prípadom nezvestných maloletých detí Martina a Dominiky Gajdárových polícia nezakrýva trestnú činnosť, práve naopak aktívne po nich pátra všetkými dostupnými prostriedkami. Dozor nad dodržiavaním zákonnosti v trestnom konaní a postupu v ňom vykonáva Okresná prokuratúra Bratislava II.

K otázke č. 9:

V rámci svojej činnosti sa Policajný zbor riadi Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, Trestným zákonom, Trestným poriadkom, zákonom o Policajnom zbore a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a internými predpismi. V záujme zachovania zákonnosti je možné technické prostriedky využívať v súlade s Trestným poriadkom, najmä ustanoveniami upravenými v 5. hlave v §§ 114, 115 a 116, ktoré taxatívne vymedzujú podmienky využitia sledovanie osôb a vecí, vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo - zvukových záznamov a odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky. Operatívno-pátracie prostriedky nie sú využívané, nakoľko v súvislosti s prečinom poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona ani v súvislosti s pátraním po nezvestnej osobe nie je možná ich aplikácia. Policajti však v priamom výkone služby vykonávajú v príslušných informačných systémoch pátrania lustráciu osôb. Lustrácie osôb sa vykonávajú pri plnení úloh štátnej správy.

K otázke č. 10:

V zmysle § 129 ods. 2 Trestného zákona sa organizovanou skupinou na účely tohto zákona rozumie spolčenie najmenej troch osôb na účel spáchania trestného činu, s určitou deľbou určených úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ktorej činnosť sa v dôsledku toho vyznačuje plánovitosťou a koordinovanosťou, čo zvyšuje pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu. Z uvedeného znenia vyplýva, že k spolčeniu musí dôjsť pred spáchaním trestného činu. Na účel jeho spáchania postup členov organizovanej skupiny musí byť plánovitý, koordinovaný a s vopred určenými úlohami pre každého člena. Splnenie všetkých uvedených predpokladov odlišuje inštitút organizovanej skupiny od inštitútu spolupáchateľstva v zmysle § 20 Trestného zákona, ktoré možno definovať ako spáchanie trestného činu spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov. Na základe uvedeného možno konštatovať, že v danom prípade nejde o organizovanú skupinu.

Trestný čin nadrzkovania je upravený v § 339 Trestného zákona, pričom ods. 2 citovaného paragrafu vymedzuje okolnosti, za ktorých pomoc zo strany rodiny sa nepovažuje za trestný čin.

Proti uzneseniu povereného policajta o odmietnutí veci podala Ing. Martina Gajdárová sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava II zamietnutá ako nedôvodná. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že za trestný čin nadrzkovania nie je možné trestnoprávne postihnúť blízke osoby Ing. Andreja Gajdára, ktorý je obvinený z trestného činu poškodzovania cudzích práv. Rovnako nie je možné tieto osoby stíhať ani za neoznámenie trestného činu podľa § 340 ods. 1 Trestného zákona.

S úctou

V. Z. 

Vážená pani

Mária Ritomská
poslankyňa Národnej rady
Slovenskej republiky

Bratislava

Na vedomie: Pavol Paška, predseda Národnej rady Slovenskej republiky